

Soesterberg, 16 maart 2026

Zeldzame zilveren VOC-bandeliergesp onthuld in Nationaal Militair Museum

Precies 424 jaar na de oprichting van de VOC verwelkomt het museum een unieke aanwinst uit de 18e eeuw

Vanaf vrijdag 20 maart toont het Nationaal Militair Museum (NMM) een prachtige nieuwe aanwinst: een zilveren bandeliergesp van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC), daterend uit de tweede helft van de 18^e eeuw (1750-1800). De gesp wordt op die dag, precies op de verjaardag van de VOC, in de vitrine van de vaste presentatie geplaatst.

Een zeldzame aanwinst

De VOC was niet alleen de grootste handelsonderneming ter wereld in de 17^e en 18^e eeuw, maar ook een militaire macht met circa 10.000 soldaten van Europese en Aziatische herkomst. Zij waren verspreid over forten en factorijen over de hele wereld. Toch is van dit omvangrijke leger nauwelijks materieel bewaard gebleven. Over de uniformering en bewapening van VOC-militairen is bijzonder weinig bekend.

Juist daarom is de aankoop van deze bandeliergesp zo uitzonderlijk. Voor zover bekend zijn er geen andere exemplaren van dit uniformonderdeel bewaard gebleven.

Mathieu Willemsen, conservator: "Het leger van de VOC was omvangrijk, maar we weten er bijna niets van. Met deze gesp krijgen we een klein, maar prachtig venster op dat verhaal."

Een schitterend pronkstuk

De bandeliergesp is gemaakt van een zilveren plaat met vergulde ornamenten en is rijkelijk gedecoreerd. Het stuk was ongetwijfeld bestemd voor een welgestelde officier. Centraal prijkt een leeuw met pijlenbundel en zwaard, de Generaliteitsleeuw die Nederland symboliseert. Deze is omringd met het drieletterige VOC-logo. Op de wimpels staat de leus Pro-Patria / Et Societ: Ind: Orient: 'voor het Vaderland en de Oost-Indische Compagnie'. Het illustreert daarmee perfect de verbinding tussen de Staten-Generaal en de VOC.

Herkomst

De gesp is afkomstig van een antiquair in Zwitserland. Waarschijnlijk hoorde de gesp bij een officier van het Zwitserse regiment van Charles-Daniël graaf van Meuron, dat in 1781 voor de VOC diende in Zuid-Afrika en Ceylon. In 1781 werd de krijgsmacht van de VOC namelijk

versterkt met het inhuren van een aantal buitenlandse regimenten vanwege de oorlog met Engeland tussen 1780 en 1784.

Nationaal Militair Museum

Het NMM in Soesterberg is één van de drie Koninklijke Defensiemusea in Nederland.

Gezamenlijk willen we bij een groot publiek het besef vergroten dat vrijheid geen vanzelfsprekendheid is. We willen daarmee recht doen aan het aandeel van de Krijgsmacht in onze nationale geschiedenis en aan haar rol in de bescherming van onze vrijheid en vrede. Meer informatie op NMM.nl of volg ons via Facebook of Instagram.

Noot voor de redactie:

Op vrijdag 20 maart, de verjaardag van de VOC, wordt de gesp in de vitrine geplaatst voorafgegaan door een korte toelichting door onze conservator en ruimte voor foto's en vragen. Aanvang 10.00 uur. Indien u hierbij aanwezig wilt zijn, kunt u zich aanmelden via communicatie@nmm.nl. Meer informatie, 0643-507032, Carla Marcus, c.marcus@nmm.nl.